

[Akceptuje](#)

W ramach naszej witryny stosujemy pliki cookies w celu świadczenia państwu usług na najwyższym poziomie, w tym w sposób dostosowany do indywidualnych potrzeb. Korzystanie z witryny bez zmiany ustawień dotyczących cookies oznacza, że będą one zamieszczone w Państwa urządzeniu końcowym. Możecie Państwo dokonać w każdym czasie zmiany ustawień dotyczących cookies. Więcej szczegółów w naszej [Polityce Prywatności](#)

[Portal](#) [Informacje](#) [Katalog firm](#) [Praca](#) [Szkolenia](#) [Wydarzenia](#) [Porównania międzylaboratoryjne](#)
[Kontakt](#)

[Laboratoria](#)
[.net](#)
[Innowacje](#)
[Nauka](#)
[Technologie](#)

[Logowanie](#) [Rejestracja](#) [pl](#)

Newsletter

zapisz się

Naukowy styl życia

Nauka i biznes

- [Nowe technologie](#)
- [Felieton](#)
- [Tygodnik "Nature"](#)
- [Edukacja](#)
- [Artykuły](#)
- [Przemysł](#)

[Strona główna](#) > [Informacje](#)

Sztuka szukania dobrych pytań

Politycy w większości nie mają naukowego wykształcenia, więc zadają naiwne pytania. Naukowcy nie mają politycznego doświadczenia, więc udzielają naiwnych odpowiedzi. W jaki sposób te dwie grupy mogą zbudować dobrą relację w chwili kryzysu? Otóż kluczem jest wzajemna prowokacja. Obie strony powinny prowokować do formułowania nowych

pytań - tak uważają znane postaci ze świata brytyjskiej nauki i polityki.

Ekonomiści wiedzą, że kryzys jest dobrym czasem do podejmowania decyzji inwestycyjnych. Władze akademickie najlepszych uczelni robią podobnie - w czasie pandemii otwierają nowe instytuty i departamenty. Imperial College London kojarzony głównie z profesorem „Lockdown” - czyli Neilem Fergusonem, epidemiologiem, który wpłynął na decyzję premiera Borisa Johnsona o wprowadzeniu lockdownu - otworzył Institute of Infection. Natomiast London School of Hygiene and Tropical Medicine wystartuje za chwilę z Centre for Epidemic Preparedness & Response. Ambicją obu uczelni jest tworzenie jeszcze lepszych ekspertyz i metaanaliz w oparciu wiedzę, która przyrasta w trybie cząsteczkowym i lawinowym jednocześnie. Z małych puzzli naukowcy będą układali duży obraz i szukali warstw, których nie widać na pierwszy rzut oka.

Zakończyło się właśnie jedno z bardzo interesujących spotkań ekspertów reprezentujących świat nauki i polityki. Obowiązywała reguła Chatham House - czyli, że można upublicznić to, co zostało powiedziane, ale bez podawania nazwisk. Eksperci podzielili się doświadczeniami dotyczącymi szukania wsparcia merytorycznego w chwili kryzysu.

Najbardziej zaskoczyła mnie zgodność przekazu, który brzmiał: nie wychodź poza obszar, w którym jesteś specjalistą. Jeśli jesteś naukowcem - nie próbuj nikogo przekonać, że wiesz jaką decyzję powinien podjąć polityk.

Istnieje pokusa wypowiedzenia na głos jedyne słusznego rozwiązania, ale naukowcy powinni się jej wystrzegać. Politycy czasami chcą, żeby ktoś inny podjął za nich decyzję, bo wtedy łatwiej jest uniknąć odpowiedzialności. W momencie porażki pada pytanie: „kto ci to doradził” - i zaczyna się gra w szukanie winnego. Jako przykład padło wprowadzenie zamknięcia gospodarki - „jeśli lockdown jest złym pomysłem - to znaczy, że nauka podsunęła nam złe rozwiązanie, i to ona jest winna złych skutków ubocznych takiego postępowania”.

Dlatego słynne powiedzenie brytyjskiego premiera na początku pandemii: „we are guided by the science” („nauka jest naszym przewodnikiem”) nie podobało się uczestnikom spotkania na Imperial College w Londynie. Ich zdaniem rację miała Margaret Thatcher, która w październiku 1989 r. powiedziała, że doradcy są od doradzania, a ministrowie są od podejmowania decyzji (innymi słowy: „science should be on tap but not on top”).

Czy to oznacza, że rola naukowców sprowadza się do pokornego odpowiadania na pytania zadawane podczas zamkniętych posiedzeń z politykami? Wcale nie. Okazuje się, że najcenniejszy ekspert to ten, który jeszcze przed rozpoczęciem spotkania zastanowi się nad sformułowaniem pytań, które powinny paść ze strony polityka, ale nie padną ze względu na brak doświadczenia. Dobrze też jeśli ekspert zada sobie pytanie, co w danym momencie jest największym zmartwieniem polityka - jakie mogą być jego priorytety.

„Istnieje ryzyko, że pytasz złych ekspertów. Nie wiesz, czego jeszcze nie wiesz. Musisz się otoczyć ludźmi, którzy ci pomogą to odkryć” - powiedział obecny na debacie przedstawiciel świata polityki. Okazuje się, że najlepszą ścieżką jest wspólne zastanawianie się nad kolejnymi pytaniami, które są z definicji lepsze od tych, wymyślonych w samotności. Lepsze pytania wymuszą zamówienie lepszych analiz i ostatecznie wygenerowane zostaną lepsze odpowiedzi - a za nimi - decyzje.

Elementem kluczowym w budowaniu dobrej relacji polityk - naukowiec - jest szczerłość. „Nie bójmy się mówić ‘nie wiem’” - zaznaczyło kilku prelegentów. Szczerłość pozwala zbudować zaufanie, które jest niezbędne w całym procesie.

„Naszą rolą jest nie tylko pomoc w zrozumieniu problemu - ustaleniu co jest słuszne, ale też pomoc z znalezieniu odpowiedniego ujęcia problemu tak, by był łatwiejszy do przekazania kolejnej osobie. Pamiętajmy, że nigdy do końca nie wiemy, kto podejmuje decyzję - to jest zawsze drabina zależności politycznych i dobrze by było, by każdy miał szansę dowiedzieć się jaki towarzyszył nam proces myślowy” - powiedziała naukowczyni pełniąca rolę doradcy politycznego.

Co więc nie zadziało w relacji brytyjskiego rządu z naukowcami wytypowanymi na doradców w sprawie pandemii COVID-19? Zabrakło rozmowy o pytaniu strategicznym: na czym najbardziej zależy rządowi.

„Politycy bali się wprowadzenia lockdownu, kiedy liczby zakażeń były stosunkowo niskie, a prognozy pokazywały duży wzrost. Jakby nie rozumieli, że wcześniejsze wprowadzenie obostrzeń pozwoli też na szybsze ich znoszenie. W rezultacie trzy czwarte wszystkich przypadków śmierci odnotowaliśmy w drugiej fali pandemii - i był to efekt zbyt późnego wprowadzenia obostrzeń. Dużo lepiej od nas poradziły sobie Niemcy. Najnowsze dane z lutego 2022 r. pokazują, że liczba przypadków śmiertelnych z powodu COVID-19 na milion mieszkańców w Niemczech - w całej pandemii - jest o połowę niższa niż w Wielkiej Brytanii” - powiedział naukowiec z grona doradców Borisa Johnsona.

Na koniec pozostaje mi zadanie pytania: czy polscy naukowcy, zasiadający w gronach doradzających rządowi, zdecydują się na podobną analizę, której celem będzie znalezienie odpowiedzi na pytanie „co nie zadziało?”. Nie chodzi tylko o uchylenie drzwi do poznania relacji naukowcy-politycy. Wierzę, że wszyscy możemy się czegoś dobrego na tej postawie nauczyć. Kiedy, jak nie teraz?

Źródło: pap.pl

<https://laboratoria.net/aktualnosci/31189.html>

21-05-2026

[Nowy wzór elektronicznej legitymacji studenckiej](#)

Resort nauki udostępnił go.

21-05-2026

Kleszcz to tylko pośrednik

Krętki Borrelia to częściowo „prezent” od gryzoni i ptaków.

21-05-2026

Pod względem leczenia czerniaka Polska w czołówce Europy

W ciągu 8 lat przeżywalność pacjentów z tym nowotworem wzrosła o 20 proc.

21-05-2026

Przyszłość pszczół zależy od ochrony ich naturalnych siedlisk

Bez zapylaczy nie ma części produkcji żywności.

21-05-2026

Powstała niewidzialna elektroda dla podczerwieni

Elektrodę, która przepuszcza aż 94 proc. promieniowania podczerwonego.

21-05-2026

[Choroby serca mogą zaczynać się już w czasie życia płodowego](#)

To wynik badania, w którym brało ponad tysiąc par matka-dziecko.

21-05-2026

[Problemy ze snem związane z ryzykiem choroby Alzheimera u kobiet](#)

Informuje „Journal of Prevention of Alzheimer's Disease”.

21-05-2026

[Zespół policystycznych jajników zmienił nazwę](#)

Informuje "The Lancet".

Informacje dnia: [Nowy wzór elektronicznej legitymacji studenckiej Kleszcz to tylko pośrednik](#) [Pod względem leczenia czerniaka Polska w czołówce Europy](#) [Przyszłość pszczół zależy od ochrony ich naturalnych siedlisk](#) [Powstała niewidzialna elektroda dla podczzerwieni](#) [Choroby serca mogą zaczynać się już w czasie życia płodowego](#) [Nowy wzór elektronicznej legitymacji studenckiej Kleszcz](#)

[to tylko pośrednik Pod względem leczenia czerniaka Polska w czołówce Europy Przyszłość pszczół zależy od ochrony ich naturalnych siedlisk Powstała niewidzialna elektroda dla podczerwieni Choroby serca mogą zaczynać się już w czasie życia płodowego Nowy wzór elektronicznej legitymacji studenckiej Kleszcz to tylko pośrednik Pod względem leczenia czerniaka Polska w czołówce Europy Przyszłość pszczół zależy od ochrony ich naturalnych siedlisk Powstała niewidzialna elektroda dla podczerwieni Choroby serca mogą zaczynać się już w czasie życia płodowego](#)

Partnerzy